

TVOŘÍME, TVOŘÍME, TVOŘÍME...

Na rukodělném týdnu na Zelené Lhotě se sešla parta odvážných tvořivců, co od rána do večera vyráběla a vyráběla a sbírala tak inspiraci pro práci s dětmi v oddílech.

Povídání u vyrábění, výměna zkušeností i skvělá parta, to vše dokreslovalo kouzelnou atmosféru rukodělné letní táborové školy na Zelené, kde se nám pod rukama zrodilo 34 výrobků.

Už teď se těšíme, co nás čeká za rok.

Vendy

DRŽÍME SMĚR

Minulý ročník Mozaiky byl v mnohém jiný než ty předchozí, vyzkoušeli jsme v něm některé úplně nové prvky i trochu jiné pojetí těch osvědčených. Mezi nejvýraznější rozdíly patřilo tematické zacílení jednotlivých vydání, zařazení samostatné části pro vedoucí oddílů a klubů a také pracovních listů pro děti. Jistě znatelná byla také větší proměnlivost mezi vydáními, která plynula z témat i z mnoha dalších okolností.

Při přípravě právě začínajícího ročníku jsme se samozřejmě poučili i z dílčích chyb, ale hlavně jsme se pokusili dál rozvinout či posunout to, co se v minulém ročníku osvědčilo. V jednotlivých vydáních tak bude i tentokrát prostor pro odlišná témata, i když jsme trochu jinak přistoupili k jejich výběru – hledali jsme větší přesah mimo Pionýr a zaměřeni na hodnoty a výchovu k nim. Pro září jsme vybrali téma Parta a kamarádství. I tentokrát tu najdete část pro vedoucí oddílů a klubů, ale bude propojená se zbytkem Mozaiky, kde už i dříve byly informace pro vedoucí – a rozdělení tak bylo místy nejasné. Tím se dostáváme k jedné z nejviditelnějších změn tohoto ročníku – členění celého obsahu do větších sekcí: Zprávy a informace, Náměty pro vedoucí oddílů a klubů, Rozhovory, náměty a komentáře a Téma vydání. Ty sice nepojmou veškerý obsah Mozaiky, ale většina v nich bude přehledně rozdělena. Mění se také uspořádání kalendária, které obsahuje víc informací a je navíc spojené s avízy a pozvánkami. Trochu jinak jsou pojaté pracovní listy pro děti – jejich součástí je i trocha metodiky pro práci s náměty. Další novinkou minulého ročníku, která je zachována i dál, jsou grafické zadní strany obálky, kde například tentokrát najdete inzerát na nová pionýrská trička. Zkrátka, Mozaika je snad trochu odvážnější než v minulých letech, jistě méně seriálová a zase trochu jiná. Snad se vám bude líbit.

Jakub

PLÁNOVANÁ TÉMATA DALŠÍCH VYDÁNÍ:

Říjen: Rovné příležitosti

Listopad: Demokracie

Prosinec: Práce s informacemi I.

Leden: Apolitičnost

Únor: Fair play

Březen: Jan Ámos Komenský

Duben: Práce s informacemi II.

Květen: Hrdinství

Červen: Výchova

uzávěrky: 1. den předchozího měsíce

LETNÍ TÁBORY

Jaké byly letní prázdniny? Jak jsme si poradili s mimořádnými opatřeními? A co ještě v červenci a dělaly pionýrské skupiny a oddíly?

6,7

8

PRŮVODCE VEDOUČÍHO

První díl seriálu pro oddíláky se zaměřuje na start nového roku a s ním související náborové akce, rituály i start celoroční činnosti.

VŠICHNI POTŘEBUJEME KAMARÁDY

Jak důležité je přátelství a příslušnost k „partě“ v našich životech? Musíme i o vazby s kamarády pečovat? A jak do toho zasáhla pandemie?

16

21

PREVENCE NA PRVNÍM MÍSTĚ

Téma bezpečnosti na internetu je stále aktuální a děti se dotýká velice často. Co na něj říká policejní prezident?

ZÁŘÍ 2020

FOTOREPORTÁŽ – RUKODĚLNÁ LTŠ 2

ZPRÁVY A INFORMACE 4–7

Kalendárium akcí

Krátké aktuality

Letní tábory

KoPr

NÁMĚTY PRO VEDOUČÍ 8–13

Průvodce vedoucího

Drobné hry v oddíle

Rozhovor o plánování ve školství

Stereotypy – škatulky v našich HLAVÁCH

Zajímavá data v září

Enviro – Lesy a příroda

TÉMA MĚSÍCE – PARTA A KAMARÁDSTVÍ 14–17

Kamarádství v oddíle ze dvou úhlů

Rozhovor o družinách v oddíle

Všichni potřebujeme kamarády

Týmovky

NÁZORY, KOMENTÁŘE A ROZHOVORY 18–21

Vzpomínky na první obnovení (1968)

Glosy a komentáře

Prevence na prvním místě

NEMOVITOSTI 22

PALEC NAHORU / KE KAFI 23

NOVÁ TRIČKA 24

CO SE CHYSTÁ

KALENDÁRIUM | nabídkový plán akcí a soutěží

4. – 6. 9.	Pionýrská apatyka , Ždírec nad Doubravou, Pionýr Více na pionyr.cz/mok/apatyka .
18. – 20. 9.	Airsoftový víkend – Operace Domino , Mařenice, PS Hrádek Přihlašování uzavřeno.
26. – 28. 9.	RF Pionýrského Sedmikvítku – Dětská Porta , Kroměříž, OZKOP Soutěžící můžete v hledišti podpořit v sobotu a v neděli (26. a 27. 9.).
30. 9.	Český den proti rakovině , celá ČR, Liga proti rakovině Praha Mimořádný termín stále platí, sbírka proběhne obvyklým způsobem.
10. 10.	Český pohár v ringu , Mladá Boleslav, PS Restart Přihlášky posílejte elektronicky do 30. 9. 2020 na e-mail: 1.pts-tabornik@seznam.cz .
10. 10.	RF Pionýrského Sedmikvítku – Divadlo , České Budějovice, JČKOP Jde o náhradní termín. Bližší informace na divadlo.pionyr.cz .
15. – 18. 10.	72 hodin , celá ČR, Česká rada dětí a mládeže Své dílčí aktivity můžete hlásit od začátku září až do začátku akce (15. 10.) na www.72hodin.cz
22. 11.	RF Pionýrského Sedmikvítku – Tance , Holešov, PS Dr. Mirko Očadlíka Bližší informace o akci najdete na sedmikvitek.pionyr.cz od 15. září 2020.
28. 11.	Společenské setkání , Praha, Pionýr Součást oslav 30. výročí obnovy samostatné činnosti Pionýra.
5. 12.	Mezinárodní den dobrovolníků Tradičně spojený s výzvou „Zahrajte dobrovolníkům“.

S ohledem na vývoj situace se všechny zde uvedené informace mohou měnit, o změnách budeme informovat.

ČESKÝ DEN PROTI RAKOVINĚ

Český den proti rakovině musel být letos v květnu ze známých důvodů odložen, je ale přesunut na náhradní termín 30. 9. – pionýři budou i tak opět u toho. Naši dobrovolníci se po celé republice zapojují už od roku 2007 a za ta léta pro sbírku získali 17 milionů korun. Pokud nevyrážíte prodávat kytičky s oddílem, najděte si alespoň své pionýrské sběrače a přispějte.

ČESKÝ POHÁR V RINGU

Chcete si zahrát ringo na turnaji tříčlenných týmů nejen z Pionýra? V říjnu je pro vás takový turnaj připraven v Mladé Boleslavi pod taktovkou PS Restart. Pokud máte zájem o bližší informace, ozvěte se Tomáši Suchému na telefon 774 096 696.

72 HODIN

Nedojde-li k nečekaným, změnám (letos se může stát cokoli...), proběhne dobrovolnický projekt 72 hodin v polovině října a jako každý rok se do něj zapojují i pionýři. Své dílčí projekty můžete registrovat až do samotného začátku 72 hodin, tedy do čtvrtka 15. 10. Může jít o jakoukoli aktivitu, která pomůže přírodě, místu, kde žijete, anebo potřebným lidem. Vše se dozvíte na www.72hodin.cz.

START ČINNOSTI S ROZUMEM I ODVAHOU

Se začátkem nového pionýrského roku (1. 9.) vstoupí v platnost také nová opatření a pravidla proti šíření koronaviru. Jejich přesné znění se může (a pravděpodobně bude) průběžně měnit, proto je nutné sledovat aktuální vývoj.

Je ale také nezbytné vzít do hrsti zdravý rozum i špetku odvahy a nepodlehout obavám. Činnost oddílů by se měla rozjet, co nejnorněji to půjde, pochopitelně s respektem k místním podmínkám, které se mohou lišit. Společně to zvládneme!

PŘÍPRAVA X. VÝROČNÍHO ZASEDÁNÍ PIONÝRA NABÍRÁ OBRÁTKY

Nejvyšší orgán Pionýra, který má pravomoc měnit základní dokumenty, volit vedení Pionýra (předseda, místopředsedové, ekonom, členové Výkonného výboru ČRP, předseda a členové Kontrolní komise Pionýra a Rozhodčí komise Pionýra) se naposledy sešel v listopadu 2016. Protože zde zvoleným funkcionářům bylo určeno funkční období pět let, za rok a zhruba dva měsíce k tomu (přesně 13. až 14. listopadu 2021) se delegáti pionýrských skupin z celé republiky setkají znovu, aby nastavili kurz našeho spolku do dalších let.

Jak to tak bývá, i přípravu takového jednání musí mít někdo na starost – po stránce obsahové, která je právě teď aktuální, je to předseda Obsahové komise X. VZP, kterým byl v dubnu Českou radou Pionýra jmenován Dušan Pěchota z Pionýrské skupiny Jindřichův Hradec. V květnu pak podle Řádu pro přípravu a jednání výročního zasedání VV ČRP jmenoval první členy komise.

ZÁJEMCI VÍTANI

Aby obsahová komise pořádně fungovala, musí v ní být dostatek lidí, kteří jsou schopni pracovat na dílčích tématech – a z hlediska přenosu informací by tu rozhodně měly být zastoupeny všechny krajské organizace. Ty jsou k vyslání členů do komise od začátku roku vyzývány, zatím tak však učinilo jen pět z nich (Pražská, Jihočeská, Plzeňská, Královéhradecká a Jihomoravská).

Pokud máte náměty pro přípravu výročního zasedání, nebo dokonce zájem o zapojení do obsahové komise, určitě se ozvěte na kontakty Dušana Pěchoty:

dusan@pionyr.cz, 608 709 757

První schůzka komise proběhne v sobotu 19. září.

Martin

ZLEPŠOVADLO POKRAČUJE

Po koronavirové pauze se znovu rozeběhly i aktivity projektu Zlepšovadlo. Drobnou ochutnávku z jejich pestré palety dokumentují fotografie.

Z věcného hlediska je třeba uvést, že byla zpracována a předána další (oficiální) Zpráva o realizaci.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

ZMĚNA NA ÚSTŘEDÍ PIONÝRA

S koncem června odešla z Ústředí Pionýra Bára Zbejvalová, která se starala o agendu pionýrských nemovitostí. Nešlo o odchod náhlý, ale při třech souběžně probíhajících přímých investičních akcích přece jen nešlo o samozřejmost. Od prvního července na uvolněné místo nastoupil Dušan Pěchota. Poprosili jsme ho o krátký rozhovor.

Dušane, jak se na „nové židli“ zabydluješ?

No, skočil jsem do toho rovnýma nohama. I když jsme si s Bárou podklady a informace předávali již během června. Ale tři investiční akce, každá na jiném konci republiky, to byl pro mne hodně ostrý start. Chci však poděkovat Báře, která na nich odvedla kus práce – všechny jsou v chodu a mám na co navazovat.

A už se některá blíží ke konci?

Nejdál je teď horská chata ESPERO, kde sezónu, věřím, zahájíme s podzimem se vši parádou. V zimě, kdy je chata nezátka v obležení, tak bude zajištěn provoz v plném rozsahu. Hodně daleko jsme už

i na Žumberku, pokud se nic nepokazí, budeme ho brzy přebírat dokončený. Nejvíce práce zbývá v Tisé, ale už i tam vypadá naše nemovitost z některých úhlů moc hezky – z jiných ovšem ještě tolik ne... :)

A co dalšího ještě kolem nemovitostí děláš?

Kdo to nezná, možná by nečekal, kolik je s našimi nemovitostmi spojeno papírování a zařizování. To mám samozřejmě také převážně na starost, stejně jako například administraci pojištění ostatních nemovitostí, které si přes Pionýr chtějí pojistit pionýrské skupiny nebo krajské organizace. Dál budu částečně využitý i při řešení běžných organizačních záležitostí spolku, a pak se přidává

samozřejmě i spousta různých drobností, jako u všech tady na ústředí.

ptal se Jakub

Více o nemovitostech na straně 22.

TÁBORY SE POVEDLY!

Letošním letním táborům předcházely týdny nejistoty, zda se vůbec budou moct konat, následovalo několik dalších týdnů, kdy se ujasňovaly podmínky. A pak tu najednou byl konec června a s ním start prvních pionýrských táborů. Celkem jich letos proběhly téměř tři stovky pro více než 17 000 účastníků. Táboře byly nepochybně trochu jiné, než jsme zvyklí. Některé byly menší, na všech platila přísnější hygienická pravidla, ale na táborovou atmosféru a dobrodružství, která byla přichystána pro děti, dopadla situace jen okrajově. A za to je potřeba znovu a znovu děkovat všem, kdo k tomu přispěli!

KONTROLY Z HYGIENY

Podle zpráv, které doputovaly do redakce, proběhly kontroly z hygienických stanic na pionýrských tábořích bez snahy někoho nachytat na drobnostech a bez zjištění závažných problémů. Některé kontroly se zaměřily právě na nová mimořádná opatření a jejich zavedení do praxe (chod kuchyně, toalety, dezinfekce...), jiné zájma především kompletní a přehledná dokumentace, jinde se zase kontroloři soustředili na celkově bezproblémový chod tábora a dodržení základních pravidel. Nelze ale říct, že by hygienické stanice braly kontroly na lehkou váhu, protože některé táboře prověřovaly i vícekrát.

17. PS Karviná se dnes vrátila z Výpravy s Pánem prstenů. Přípravení, izolování, měření, napadení lesními vosami, atakování komárů, klíšaty a drzými hlodavci, přes déšť a hrozící povodeň, jsme si tábor užili! A kontrola z hygieny nedorazila, asi se lekla toho, že jsme z Karviné...

TÁBOROVÁ DOBRODRUŽSTVÍ

Jaké příběhy a dobrodružství prožívali letos pionýrští táborníci? Podle facebookové ankety pro ně byly připraveny celotáborové hry na klasická témata jako Divoký západ a indiáni, řecká mytologie, mušketýři, případy Sherlocka Holmese, pohádky, cesta kolem světa či zkoumání vesmíru i hry inspirované atraktivními příběhy jako například dobrodružství Asterixe a Obelixe či Harryho Pottera, Hvězdné války, Letopisy Narnie, Pán prstenů, Zaklínač nebo animovaná Odvážná Vaiana.

Jakub

ZPRÁVY Z TÁBORŮ, KTERÉ PŘIŠLY DO REDAKCE MOZAIKY, SI MŮŽETE PŘEČÍST NA [MOZAIKA.PIONYR.CZ](https://mozaika.pionyr.cz).

PIONÝŘI ŠLI DO KOPRU

KoPr znamená konec prázdnin. Právě tak jsme v Pionýru nazvali aktivity uspořádané na výzvu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, které oslovilo spolky pracující s dětmi a mládeží, aby uspořádaly vzdělávací dny (nejlépe vždy alespoň pět – např. jeden pracovní týden), které by dětem trochu pomohly s návratem do školních lavic po nucené pauze. Pionýři takovou výzvu samozřejmě přijali a uspořádali přes padesát takových aktivit – většinou v průběhu srpna (některé ale už v červenci). S náplní programu vedoucím pomáhaly mimo jiné i aktivity ze souboru námětů Výpravy za poznáním. Zkrátka škola hrou v praxi. ☺ Přečtěte si, jak takové vzdělávací dny po pionýrsku vypadaly.

DOMAŽLICKÉ LÉTO S VŠEZNÁLKEM

Pionýrská skupina Mír Domažlice přichystala pro děti od 6 do 9 let týdenní Dobrodružství s Všeznámkem. Děti poznávaly zvířata, v přírodě stavěly hmyzí hotely, vyráběly si dalekohledy, připraveno pro ně bylo i procvičování angličtiny a mnoho dalšího. Počasí bylo nádherné a děti nadšené.

DRAVCI POZNÁVALI (NEJEN) DRAVCE

I v oddíle Výřečků Horní Jiřetín při PS Dravci proběhly vzdělávací dny. Děti si například zopakovaly vše o zvířatech v Chomutovském zooparku, připomněly si dějiny města Horního Jiřetína, procvičily celé tělo a zdokonalily se v plavání.

Protože PS Dravci působí na více místech, uspořádala podobnou aktivitu i pro děti v Ústí nad Labem. Zúčastnilo se celkem 15 dětí, které se každý den něco naučily, něco si i vyrobily a zahrály si plno her venku i v klubovně. Navštívily také muzeum města Ústí nad Labem nebo ZOO.

KOPR V HASIČSKÉ ZBROJNICI

Pionýrská skupina Miloše Sýkory připravila vzdělávací dny v obci Palkovice. Devatenácti dětem a jejich vedoucím poskytli zázemí kamarádi, místní hasiči, kteří jim zapůjčili krásnou novou budovu hasičské zbrojnice. Program plný her a zábavy připravili oddíloví vedoucí a instruktoři, kteří s dětmi pracují během celého roku. Děti si užívaly hry v přírodě, plnily různé úkoly etapové hry a také se každý den zábavnou formou vzdělávaly v různých oblastech školní připravenosti. Domů se děti vracely plné zážitků a nových poznatků.

TÝDEN PLNÝ AKTIVIT V ŠUMPERKU

KoPr Pionýrské skupiny Šumperk toho dětem nabídl opravdu hodně, kromě her pro zábavu a seznámení to byly například pohybové hry na hřišti, tvořivé aktivity jako třeba výroba sádrových masek nebo deníčky s obtisky z listů a květů, lesní pozorování hmyzu pod lupou s určováním druhů podle atlasu, poznávání stromů, orientace v mapě a mapových značkách, určování vzdáleností, rozdělení ohně pomocí slunečních paprsků nebo třeba společná rytmická a hudební cvičení, spojená i s výrobou vlastních chrastítek.

Jakub

6. PS KOLÍN

PS PLŠI

PS KÁJOV

PS PŘÁTELSTVÍ PARDUBICE

VÍCE NA MOZAIKA.PIONYR.CZ.

PRŮVODCE VEDOUCÍHO ODDÍLU: NOVÝ ODDÍLOVÝ ROK

Prázdniny se nachýlily ke konci, užili jsme si tábory, byť letos v poněkud změněné podobě. A teď už máme jistě vše připravené na nový oddílový rok. Připravili jsme seriál, kde se budeme věnovat různým tématům ze života oddílu. A budeme velmi rádi, když nám budete posílat své postřehy, zkušenosti, náměty... První díl je tedy zde, začínáme.

Začátek nového školního roku bývá příležitostí k rozšíření členské základny. Pokud se chystáte na nábor, pak jej jistě už máte připravený. Tak jen pár drobných námětů. Snaž se dětem, a koneckonců i jejich rodičům, představit obsah činnosti. Nemusíš popsat vše, co v oddíle děláte, ale v tom, co zvolíš, buď konkrétní. Ideálně i některé prvky z činnosti oddílu předved – a vůbec nejlépe, zapoj děti. Mluvicích paňáců v září uvidí děti určitě spoustu, letáků jim projde rukou hromada, zkus to tedy udělat jinak. Pamatuju si, jak jsme jednou připravili na roli papíru film o činnosti a během náboru jej dětem odvíjeli.

Zajímavý začátek pomůže nový rok rozběhnout. Je dobré mít nějaký rituál. V dřívějších dobách oddíly a družiny mívaly pokřik, ale můžeme zapojit fantazii a vymyslet něco vlastního, osobitého. Vytvořte třeba oddílový totem, na který každý nový rok děti zavěsí stužku se svým jménem, udělejte

hrám moc nevěnuje, ale platí zde podobné věci jako pro ty celotáborové, které v literatuře najdeme nepoměrně častěji. Jen je tu delší časový úsek hraní, je tedy ještě trochu složitější udržet dynamiku hry a motivaci dětí. To zajistíš zařazením nějakého výrazného prvku přibližně jednou za měsíc.

třeba zjistit, kam se kdo během prázdnin posunul, co nového zažil, poznal, dokázal. V rámci poznávacích her možná objevíš u dětí doposud neznámá přání či dokonce sny. Odhalíš jejich nové zájmy, dovednosti, vlohy... To se dá skvěle využít při činnosti oddílu. Zkus děti více zapojit, aby se jejich přání a sny změnily ve skutečnost, zařaď jejich nápady do oddílových plánů, dej dětem prostor při jejich realizaci. Nemusíš ostatně všechno dělat sám, děti jsou šikovné a při vhodném vedení dokážou skutečně zážraky. Říká se tomu participace a budeme se jí více věnovat v některém z dalších dílů. Už teď ale budeme rádi, když si zajímavé nápady ne necháš jen pro sebe, ale pošleš nám je pro inspiraci ostatním.

„ **LEPŠÍ JE DOHRÁT JEDNODUCHOU HRU, NEŽ SE ZAMOTAT VE SLOŽITÉ.** “

plaketu s obtisky prstů, nechte děti vyrobit na nástěnku jejich vlastní postavičku pro pohyb po mapě celoroční hry... Máte v oddíle nějaký svůj zahajovací rituál? Pošlete nám na mozaika@pionyr.cz popis nebo třeba i fotku, ať se mohou i ostatní inspirovat.

Teď jsem se dotknul jedné věci, celoroční hry. Možná ji děláte pravidelně, ale možná jste ji v oddíle ještě nikdy nezkusili. Pravda, na strategickou celoroční hru je trochu pozdě, ale jednoduchou byste ještě stihli připravit. Celoroční hra se od té táborové liší především v tom, že se trochu mění děti. Občas je někdo nemocný, někdo odejde a někdo jiný zase v průběhu roku přijde. Celoroční hra musí tuto proměnlivost reflektovat, aby dítě neztratilo motivaci pokračovat.

Téma celoroční hry by vydalo na knihu, ne jen na tři odstavce. Literatura se celoročním

Lepší je dohrát jednoduchou hru, než se zamotat ve složité. Pravidla hry tedy mohou být triviální, stačí nějaké putování, sbírání kartiček... Mnohem víc si dej záležet na přípravě pomůcek, navození atmosféry... Paradoxně táborovou hru připravujeme rok a hrajeme tři týdny, u té celoroční je to naopak. Pomůže ti tedy, když hra nebude vyžadovat všechny pomůcky hotové v září a budeš je moci doplňovat během roku – rozrůstající se herní plán, nové kartičky... Pokud v oddíle hrajete celoroční hry, zkus nějakou sepsat a poslat do soutěže etapových her, kterou Pionýr pořádá (pionyr.cz/soutezetapovychher).

K novému roku patří také seznamovací a poznávací hry. Pokud budeš mít v oddíle nováčky, jistě je zařadíš. Těchto her je v různých encyklopediích spousta, stačí si jen vybrat. Začátek roku můžeš věnovat většímu poznání i mezi dlouholetými členy. Zkus

Nakousli jsme hned na úvod spoustu témat. Aby ses v tom všem lépe vyznal, existuje skvělá pomůcka vedoucího – zápisník. Není to žádná novinka, zápisník používali už naši dávní předchůdci. Dnes máš více možností, jak zápisník vést. Já jsem trochu staromilský a ideální mi stále přijde notýsek s kroužkovou vazbou a vyjímatelnými listy. A na psaní obyčejná tužka. Do zápisníku přijdou kontakty na členy, kamarády, úřady..., charakteristiky dětí, docházka, rozvržení schůzek a výletů, nápady na činnost, zajímavé nabídky... Zápisník je prodloužená paměť, nespolehej na to, že všechno udržíš v hlavě. Pokud máš být při činnosti důsledný, bez zápisníku se neobejdeš.

Láďa Ráma Šimek

ELEKTŘINA

Pravidla: Žaneta Nemcová, PS Miloše Sýkory, Ostrava

15

15 minut

kdekoliv

1/2

Materiál: žádný

Motivace: Jsme na exkurzi v jaderné elektrárně Dukovany v testovacím oddělení. Právě probíhá zkouška jednoho menšího elektrického obvodu, ve kterém je měnič proudu a zvonek. Kdo je měnič?

Pravidla: Děti sedí v kruhu a drží se za ruce. Dobrovolník půjde za dveře. Pak se určí, kdo bude zvonek (můžeme změnit podle počtu dětí), a jeden obraceč. Úkolem hráče, který byl za dveřmi, je uhádnout, kdo je obraceč.

Vedoucí vyšle elektřinu jedním směrem. Vždy, když dojde ke zvonku, dotyčný zazvoní. Když dojde k obraceči, nepošle proud dále, ale otočí jeho směr a proud se vrací zpět.

Těžší varianta: Obraceč může měnit směr proudu, ale nemusí.

NINJOVÉ

Pravidla: Aga Derflová, 68. PS Lvičata, Praha

10-15

10 minut

kdekoliv

2/2

Materiál: žádný

Motivace: Ninjové byli japonští špioni. Museli ovládat řadu umění, aby snížili riziko prohry v boji či zajetí na minimum. Vyzkoušejme si, jak probíhal výcvik ninjů před bojem.

Pravidla: Hráči si stoupnou do kroužku a každý před sebe zvedne ruce. Úkolem je jedním pohybem seknout do něčí ruky (od loktu po zápěstí). Ten, na koho se útočí, může uhnout (také jen jedním pohybem) a v té pozici musí zůstat. Potom hraje další hráč (jede se po kolečku).

Když je někomu useknuta ruka, dá si ji za záda, když mu useknou obě, vypadává. Až zůstanou jen poslední dva, chystá se duel: na začátku vedoucí vybere nějaké téma, např. zelenina. Potom se ti dva poslední postaví zády k sobě a vedoucí říká náhodná slova, při každém slově udělají krok doředu. Až řekne nějakou zeleninu např. mrkev, hráči se musí co nejrychleji otočit a střílet po sobě (rukou udělají pistoli a vykřiknou BANG!). Vyhrává ten rychlejší.

DROBNÉ HRY V ODDÍLE

„Zde se setkáte s výběrem her, které můžete sehrát kdykoliv, kdy máte drobnou mezeru v programu, nebo jen potřebujete zabavit děti.“

Tento soubor her, vznikl v rámci vzdělávacích programů „Drobné hry v oddíle“ na akcích VVZ a Kamínka. Budu rád, když budou věrně sloužit na oddílových schůzkách a akcích, ale také komukoliv dalšímu. Zde najdete popis několika kategorií, podle nichž jsou hodnoceny:

počet účastníků

dobu na hru

prostředí

fyzická/psychická
zátěž

Počet účastníků – jaké je minimum/maximum hráčů.

Doba na hru – asi ten nejdůležitější údaj, kolik času zabere jedna hra/jedno kolo hry.

Prostředí – výběr z těchto variant: kdekoliv/uvnitř/venku.

Tyto kategorie jsou pouze orientační a mají ti pomoci vybrat tu pravou hru v pravý čas.

Zátěž – od 1 (nejnižší) do 5 (nejvyšší).

Materiál – co bychom si měli před hrou obstarat.

Motivace – legenda ke hře, čím je hra motivována.

Pravidla – popis hry samotné.

Děkuji těm, kteří se na tvorbě podíleli, bez vás by tento soubor her nevznikl.

Matematik

NA SVÁČU I NA PARÁDU

BAVLNĚNÉ ZATAHOVACÍ PYTLÍKY
S MOTIVEM „PIONÝR – 30 LET
PO SVĚM“
DOSTUPNÉ VE VELIKOSTECH
17X20 CM A 30X45 CM

OBJEDNÁVEJTE NA
E-MOSKA.PIONYR.CZ

VE ŠKOLSTVÍ JE NUTNÉ UMĚT IMPROVIZOVAT

Školy jsou na tom na jednu stranu stejně jako my – začínají nový rok – ale zároveň fungují úplně jinak. Na „zkušenosti odjinud“ jsme se proto zeptali Kateřiny Doktorové, která je docela čerstvě (2,5 roku) ředitelkou školy ve středočeských Dolních Bečkovcích. A tak, stejně jako mnoho našich vedoucích, sama hledá nové cesty a nabírá zkušenosti. Řeč byla hlavně o plánování.

Pro začátek mi řekněte, jestli školy plánují na celý rok a kdy musí plán být hotový?

Dlouhodobý plán je na šest let a odpovídá funkčnímu období ředitele. Taková koncepce a vize. Z toho pak vycházejí roční plány, které jsou stěžejší. Dál jsou i měsíční a týdenní...

Roční plán je především „termínovka“, kde je zapsáno, kdy budou klasifikační a organizační porady, třídní schůzky, prázdniny a podobně. Do ročního plánu patří i další vzdělávání a osobní rozvoj pedagogických

navíc žádnou kontrolu ještě neměla, takže doufám, že to mám přichystané správně. ☺ Pro případ kontroly musíme mít zdokumentováno například dodržování pravidel bezpečnosti práce zaměstnanců i dětí, evidenci školních úrazů a spoustu dalších věcí.

A z čeho vychází plán vzdělávání?

Hlavně z Rámcového vzdělávacího programu, kde je stanoveno, co je nutné za těch devět let probrat a jaké úrovně kompetencí mají děti dosáhnout. Podrobnosti, jako co probrat v září a co v říjnu, už si pak samozřejmě připravují jednotliví učitelé. Máme ještě školní vzdělávací program, což je takový živý organismus, který je potřeba průběžně

rozvíjet, překonávat překážky. To je podle mě to hlavní, co má děti základka naučit. Plán není všechno, hrozně záleží na osobním přístupu. Nutný je kontakt s rodiči, potkat se a bavit se, co je třeba zlepšit. Nestačí poslat po dítěti papír, na čem mají doma pracovat. Zvlášť se také vyhodnocují podpůrná opatření u některých dětí. Ale samozřejmě všechny děti potřebují do nějaké míry individuální přístup. První rok jsem tu zažila kluka, co propadal, ze školy vyšel po sedmé třídě a neuměl číst a psát. Jeden z mých cílů je, že tohle už se nebude opakovat...

Na co je třeba si při plánování dát pozor?

O inspekci jsme už mluvili a jinak toho moc není. Škola běží do jisté míry samospádem. Nedovedu si představit, že jednoho dne přijdeme do školy a nebudeme vědět, co máme dělat, protože jsme si to nenaplánovali. Samozřejmě můžou přijít věci, jako koronavirus, na které systém není připravený. Pak záleží na jednotlivých lidech, jak se k tomu postaví. Třeba pro online výuku nejsou žádná pravidla, navíc každá třída je jiná. Takže ve školství je nutné umět improvizovat. ☺

Když mluvíte o koronaviru, plánujete si více variant vývoje?

Snažíme se být připraveni na to, že se může stát cokoli, ale stejně nevíme, jestli, kdy a jak moc se všechno vyosí. Takže máme termínový základ, máme vzdělávací plány a budeme se toho držet, jak to půjde. A když to nepůjde, přizpůsobíme se. ☺

ptal se Jakub

VE VŠEM JE POTŘEBA SE ROZVÍJET, PŘEKONÁVAT PŘEKÁŽKY. TO JE PODLE MĚ TO HLAVNÍ, CO MÁ DĚTI ZÁKLADKA NAUČIT.

pracovníků, čili dokončování studia nebo různá školení. Patří tam samozřejmě hospitační činnost ředitele, kdy kontroluje práci učitelů. Úplně hotovo musí být v přípravném týdnu, ale kostra je už na konci předchozího školního roku. Samozřejmě během roku lze plán upravit nebo doplnit.

Jak vlastně takový plán vypadá?

Žádnou pevně danou podobu nemá, to vychází hlavně z toho, co kontroluje školní inspekce, což je například právě hospitační činnost a vzdělávání učitelů. Samozřejmě každá inspekce má trochu jiné představy a já

upravovat. Zohledňuji se tam výsledky dětí, výraznější obměny kantorů, kteří třeba chtějí pracovat s jinými učebnicemi, a podobně.

Jak výsledky vyhodnocujete?

Snažím se, aby učitelé hodnotili výsledky, ale i snahu dětí. Třeba já jako tělocvikář říkám, že dítě, které na začátku roku nedokázalo skoro nic a na konci zvládá polovinu toho, o co jsme se snažili, si zaslouží lepší známku než borec, co zvládá skoro všechno, ale má to na háku a nikam se neposune. Jasně, někomu třeba nejde fyzika, někomu ten tělocvik, ale ve všem je potřeba se

PIONÝR VÝCHOVY JAN AMOS KOMENSKÝ

Spojení jména Jan Amos Komenský a rozhovoru s ředitelkou školy může působit prvoplánově. Tvrdit za každou cenu, že tomu tak není, by asi nebylo zcela pravdivé, ale o naprostou nenápaditost také nejde. Zkrátka to tak vyšlo. ☺

VÝZNAMNÉ VÝROČÍ

Letos si totiž připomeneme kulaté výročí významné osobnosti, která přišla s pedagogickými zásadami, jež ovlivňují jak školství, tak i výchovu mimoškolní. A zásadně ovlivnila pohledy všech následujících generací na vzdělání, jeho obsah i formy, na výchovu v tom nejširším smyslu slova. Spíše než oslí můstek je

to proto využití příležitosti – jak poukázat na vzájemnou vazbu školní a mimoškolní výchovy, jejímž praotcem je zásadní osobnost pedagogiky: Jan Amos Komenský.

VÝZNAMNÁ OSOBNOST

Jde totiž o postavu výjimečnou a pozoruhodnou. Proto se jí v dalších číslech chceme věnovat a ukázat, že nejde jen o formální odkazování, ale i skutečně přímé dědictví

a konkrétní využívání stále platných myšlenek znamenitého české myslitele.

Dnes by rozhodně byl celebritou. V době, kdy žil, byl sice člověkem uznávaným, ale také životem těžce zkoušeným. Dokázal se však přes všechny strážně přenášet, překonávat je – i proto je mimořádnou a stále inspirativní postavou. Jen o málo lidech je totiž možné bez uzardění říci: Jeho myšlenky a dílo jsou stále platné a aktuální.

Martin, pokračování příště

O ŠKATULKÁCH V NAŠICH HLAVÁCH

Házení lidí do jednoho pytle, nálepky, škatulky, tyto výrazy používáme, když mluvíme o stereotypech. Jde o zjednodušené představy o určité skupině lidí. Často se týkají věcí, které si člověk nevybere, nebo jsou dlouhodobé povahy (např. pohlaví, věk, tělesné schopnosti, bohatá/chudá rodina, profese, etnicita, barva pleti). Pomáhají nám orientovat se v nových situacích, třídit informace, cítit se součástí nějaké skupiny.

Stereotypy ovlivňují naše vnímání, postoje a chování vůči ostatním lidem. Každému se asi někdy stalo, že si v hlavě nějak zařadil nové dítě v oddílu a následně to musel přehodnotit. Od holčičky s copy a v šatech nejspíš očekáváme, že bude čistotná a klidná. Jaké to je pak překvapení, když vymýšlí samé lumpárny a její stan vypadá jak po výbuchu.

Škatulky mohou a nemusí být pravdivé. Hlavní riziko spočívá v tom, že na jejich základě často zužujeme osobnost člověka na jedinou vlastnost a soudíme ho předem. V celospolečenském měřítku stereotypy pomáhají udržovat a prohlubovat nerovnosti. Například stereotyp, že Romové nejsou intelektuálně schopní, přispívá k přehlížení různých diskriminačních praktik.

Těžko se pak překonává smutná realita, kdy romské děti častěji navštěvují školy s nižšími nároky a horším uplatněním a jsou terčem šikany.

Jako vedoucí můžeme při práci s dětmi jednostranné představy předávat dál a nevědomky zavedené škatulky posilovat. Také se o nich ale můžeme učit a předcházet neférovému přístupu a vyčleňování. Můžeme být dětem oporou při poznávání světa v jeho složitosti a rozmanitosti. V tomto ročníku Mozaiky proto najdete seriál článků

o stereotypech, který přinese podněty pro zamyšlení i praktické využití.

OTÁZKY K ZAMYŠLENÍ:

- Stalo se vám někdy, že vás lidé nějak zaškatulkovali? Jaké to pro vás bylo?
- Kdy jste si naposledy uvědomili, že o nějakém člověku nebo skupině lidí uvažujete stereotypně?
- S jakými škatulkami se setkáváte v Pionýru při práci s dětmi, mládeží a dospělými? Které z nich jsou užitečné a které mohou vést k předsudkům nebo upevňovat společenské nerovnosti?

VIDEO PRO ZVÍDAVÉ:

Chimamanda Ngozi Adichie: Nebezpečí jediného příběhu (dvacetiminutové video v angličtině s českými titulky najdete na Ted.com i YouTube). Spisovatelka původem z Nigérie mluví o svých zkušenostech se stereotypy. Upozorňuje na to, k čemu vede vyprávění jednostranných příběhů.

Bára

INSPIRACE Z KALENDÁŘE

12. – 20. ZÁŘÍ

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ

Od 12. do 20. září probíhají po celé republice mimořádné kulturní programy, jsou otevírány výstavy, zlevňovány vstupy do historických či technických památek atd. Zkrátka spousta příležitostí na rychlý výlet. Více informací najdete například na www.kudyznudy.cz nebo na www.historickasidla.cz.

2. 9. 1945

75. VÝROČÍ KONCE II. SVĚTOVÉ VÁLKY

Vzpomínkové akce připomínající II. světovou válku máme spojené především s květnem, ale až 2. 9. 1945 válka skončila úplně (kapitulací Japonska). Pokud jste plánovali výpravy k pomníkům či jiné podobné akce, ale kvůli epidemii jste je odvolali, v září se hodí k původnímu záměru vrátit.

DRUHÁ SOBOTA V ZÁŘÍ

SVĚTOVÝ DEN PRVNÍ POMOCI

K připomenutí zásad první pomoci je skoro každá příležitost dobrá, ale druhá sobota v září je pro to jako stvořená. Pokud budete třeba právě na výpravě, určitě se hodí do programu první pomoc zařadit – a třeba ne jen jako nácvik, ale přidat vyprávění, možná i vlastní zkušenosti nebo příběhy obyčejných lidí, kteří někomu zachránili život (najdete je například na www.prpom.cz v sekci články).

ENVIRO PRO ČINNOST 1: LESY A PŘÍRODA

Proč zase enviro? Téma životního prostředí a přírody vůbec je nedílnou součástí života nás všech a všudypřítomně se prolíná i s oddílovou činností. Ať už jako prostředek ke hrám a tábornictví, nebo jako inspirace na aktivity, jež povedou k uvědomění si našeho pouta s přírodou a připraví naše svěřence jednat ve prospěch životního prostředí. I proto vznikla myšlenka na seriál rozšiřující loňské sloupky z rubriky „Makáme na sobě“. V tomto a následujících dílech se zaměříme na jednotlivé aspekty přírody, náš přístup k ní, přičemž budeme klást důraz na znalostní i praktickou část. Aby si i další generace dětí mohly hrát hry v lesích, brouzdat se v divoké řece a dýchat čistý vzduch.

CO SE DĚJE S NAŠÍ KRAJINOU?

Naše krajina se nám mění doslova před očima. Tam, kde ještě před rokem byl les, je dnes jen holá mýtina, tam, kde to ještě před pár lety bujelo životem, jsou dnes pole či domy. Výkyvy počasí způsobené klimatickou změnou mění koryta řek z úplně vyprahlých do přeplněných, v zimě už sněží jen málokdy a jarní mrazy ničí úrodu čím dál častěji. Na druhou stranu jsou to možná právě extrémní výkyvy posledních let, které nás nutí naslouchat odborníkům a měnit způsob

lesy začali považovat za normální. Vše začalo už v 18. století, kdy si lidé všimli, že smrkové dřevo má výborné vlastnosti, a tak jej ve velkém začali vysazovat i do nižších poloh s vidinou rychlého zisku. Jenže smrk přirozeně dominuje až nad 1100 m. n. m., v nižších polohách a navíc bez zastoupení dalších dřevin se mu přirozeně nedaří a potřebuje nákladnou péči. Když pak přijde více suchých let za sebou, nastane to, co nyní vidíme všude kolem sebe. Smrky začnou chřadnout, neubrání se větru a ani kůrovci,

Neznamená to však, že takový les nemůže být hospodářský a vydělávat peníze. Může, jen se lesní hospodáři musí smířit s tím, že těžba bude náročnější a hůře dostupná. Ve výsledku ale ušetří, jak se shodují odborníci, jelikož nebudou muset vynakládat tolik peněz na zalesňování a likvidaci napadených porostů. Celá věc je samozřejmě ještě komplikovanější, výsadbu do velké míry ovlivňuje aktuální nabídka lesních školek a také lesní zákon, který říká, že stromy napadené kůrovcem musí být co nejrychleji pokáceny, asanovány a do pěti let musí být místo opět zalesněno tak, aby odpovídalo hospodářskému plánu. Bude to zkrátka běh na dlouho trať, ale změny jsou nevyhnutelné, a tak se možná již brzy dočkáme zdravých lesů, tak jako například v některých bezzásahových zónách NP Šumava.

„ V LETECH 2011–2015 TVOŘILY POROSTY S DOMINUJÍCÍM SMRKEM 43 PROCENT ZALESNĚNÉHO ÚZEMÍ. “

našeho hospodaření v krajině. První vlašťovkou se v tomto ohledu zdají být lesy, které kvůli výrazné kůrovcové kalamitě a dlouho-trvajícímu suchu otřásl českou společností i médií, a u kterých už dnes víme, že bez radikální změny přístupu to nepůjde.

NAŠE ČESKÉ LESY

Co se vám vybaví, když se řekne les? Pokud si vzpomenete na čistý, snadno prostupný smrkový les s mechovou pokrývkou, kam jste často chodili hrát hry a schovat se do chládka, nejste zdaleka jediní. V letech 2011–2015 tvořily porosty s dominujícím smrkem 43 procent zalesněného území, a tak není divu, že jsme stejně jako smrkové

který se množí a šíří nekontrolovatelně dál. Nejde však jen o smrky – velmi obdobně jsou na tom i borovice, a potenciálně každá stejnověková monokultura. Zdravý a přirozený je v našich končinách smíšený les, s převahou listnatých stromů a s rozmanitým rostlinným a keřovým patrem. Je to les, který se dokáže sám obnovovat, ubránit škůdcům i větru. Je to důmyslný vzájemně se doplňující systém fungující bez lidského zásahu, který se dokáže vytvořit dokonce i tehdy, necháme-li nyní uschlé stromy na místě a počkáme pár let. Napřed zde vyrostou pionýrské dřeviny jako bříza, jeřáb nebo borovice a ty postupně vytvoří prostor dlouhověkým dřevinám, jako je buk, dub nebo jedle.

JAK CHRÁNIT LESY?

Už v 19. století vznikla jako jeden z plodů romantismu snaha o ochranu alespoň některých krásných lesů. V roce 1836 byla vyhlášena rezervace Žofínský prales, brzy následovaly další pralesy a jiné části krajiny. V dnešní době tzv. zvláště chráněná území zabírají téměř 16 procent rozlohy ČR. Dělí se na velkoplošná (národní parky a chráněné

CO UMÍ PŘÍRODA

(AUTOR FOTOGRAFIÍ ADAM DIVIŠ, STRÁŽCE NP ŠUMAVA)

2019

krajině oblasti) a maloplošná (národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace a přírodní památka). Tyto oblasti dnes nejen chrání poslední zbytky divoké a vzácné přírody, ale mohou nám sloužit jako inspirace pro to, jak by i některá další místa mohla znovu vypadat. Kompromis mezi bezzásahovými oblastmi

Jak na to: Vysvětlete si pravidla: ten, kdo má babu, chytá ostatní. Jeden je vedoucí hry a určuje, který strom je právě domeček. Kdo se chce před babou schovat do domečku, musí sledovat pokyny vedoucího hry, protože domeček se každou chvíli mění – jednou je to bříza, jindy habr, pak lípa... Domečky je vhodné měnit tak, aby baba

chránit. Můžou si připravit prezentaci nebo můžete místa společně obejít a ptát se např.: Čím je toto místo zvláštní? Jaký stupeň ochrany byste zvolili a co by se tu smělo a nesmělo dělat? Jak byste reagovali, kdyby si tu místní chtěli zřídit lavičku/hřiště/stavět domy? Někteří vedoucí mohou též vystupovat jako zástupci různých aktérů (místní obyvatelé, developéři atd.) a s dětmi debatovat.

JE TO DŮMYSLNÝ VZÁJEMNĚ SE DOPLŇJÍCÍ SYSTÉM FUNGUJÍCÍ BEZ LIDSKÉHO ZÁSAHU, KTERÝ SE DOKÁŽE VYTVOŘIT DOKONCE I TEHDY, NECHÁME-LI NYNÍ USCHLÉ STROMY NA MÍSTĚ A POČKÁME PÁR LET.

chráněných území a hospodářským lesem pak nabízí certifikace, které zaručují, že dřevěný či papírový výrobek pochází z lesa, jehož správci se snaží o ekologicky šetrné, sociálně prospěšné a ekonomicky životaschopné hospodaření, čímž tyto lesy chrání. Jednou z nejznámějších a nejuznávanějších certifikací je značka FSC. Více o této certifikaci a seznam míst, kde je možné kupovat výrobky s touto certifikací, najdete na webu: www.czechfsc.cz. Jsme to tedy i my spotřebitelé, kdo může ovlivnit, jak české lesy vypadají.

NÁMĚTY NA ČINNOST:

Stromová baba (zdroj: jdeteven.cz)

Pro koho: děti 3. – 7. třída

Příprava hry: Vyberte místo, kde roste více druhů stromů. Zeptejte se dětí, které znají a které ne – ty si můžete vyhledat v atlasu a společně se je naučit rozeznávat.

Pozn. Když jsou stromy olistěné, je to snadné, ale v zimě a na jaře bude poznávačka tvrdší oříšek (pokud tedy nejste v lese se samými smrky a borovicemi). Stromy se ale dají dobře rozeznávat i podle kůry, nic vás tedy nemůže zastavit a honička může začít!

měla vždycky možnost někoho chytit a hra měla spád. Žádné dlouhé stání u buku!

Chráněná příroda

Pro koho: děti 6. třída – SŠ

Cíl aktivity: zjistit, jaká chráněná území se nacházejí v okolí, co v nich chráníme a co bychom chránit mohli + pochopení ochrany přírody a střety různých aktérů.

Příprava hry: nastudovat si problematiku chráněných území (např. zde: <https://www.ochranaprirody.cz/uzemni-ochrana/> nebo https://www.mzp.cz/cz/zvlaste_chranena_uzemi).

Pomůcky: papíry, tužky, popř. počítač s internetem a dataprojektor

Jak na to: Téměř v každém koutu naší země lze najít nějaká chráněná území. Zkuste si s dětmi předem např. podle portálu mapy.cz vyhledat ty nejbližší a zjistěte, co se na daném území chrání, kolik v něm napočítáte druhů rostlin a živočichů (a které z nich poznáte) a jaký typ ochrany území má. Můžete se do některých i vypravit a vytvořit mapu s popisy těchto území ve svém okolí. Následně nechte děti po týmech vybrat třeba v okolí klubovny nebo tábořiště libovolné přírodní území, které by chtěly

Do lesa!

Pro koho: pro všechny

Nejjednodušší aktivitou je však hraní her a procházky v smíšeném, přírodě blízkém lese s převahou listnatých stromů. Naučme se poznávat stromy a pozorujme život v lese. Pokud někde narazíme na lesní holiny nebo uschlé smrky, povězme dětem, že takový les tu není doma, a proto musí být nahrazený jinými stromy. Zkrátka učme děti, že naše příroda a krajina je krásná, pokud o ni budeme hezky pečovat. ☺

OSTATNÍ NÁMĚTY A ODKAZY:

Dokument na ČT **Mezi prsty** o minulosti, přítomnosti a budoucnosti české krajiny (25 min., 2019);

Dokument na YouTube **Chvála bláznovství** o záchraně rostlin ze dna Novomlýnských nádrží (10 min.);

Zpráva o stavu životního prostředí – každoročně zprávu vydává Ministerstvo životního prostředí (lze najít na webu mzp.cz).

Kampaň **Zachraňme lesy** + aktivity do lesa **Směs pro les** (smesproles.cz).

Procházký po zemi – soubor aktivit pro poznávání krás přírody pro děti (lze koupit na seveskyraj.cz).

Tirís

Zdroje:

Dokument *Mezi prsty*, Agentura ochrany přírody a krajiny, czech forest, Proč je příroda krásná (K. Stibral), FB NP Šumava

PARTA A KAMARÁDSTVÍ

Téma ohromné a úplně běžné zároveň. Mít kamarády přece není ni neobvyklého, už v raném dětství se kluci i holky shlukují v partách a tvoří vazby, které často přetrvávají až do dospělosti. Naše oddíly jsou kamarádů a kamarádek plné. Prostě normálka. Na druhou stranu ale jde o nesmírně důležitou součást našich životů a vývoje.

Pro zářijové vydání jsme tohle téma vybrali právě proto, že se rozebíhá celoroční činnost oddílů a družin, děti se setkávají po prázdninách a pro všechny je to tak trochu zkouška. Letos ztížená navíc o to, že pro některé bylo odloučení mnohem delší. Co všechno jsme pro vás k tématu připravili?

Ze dvou úhlů – Jedna z novinek začínajícího ročníku, která nabídne pohled na téma ze dvou různých stran. Tentokrát jsme se na význam kamarádství v oddíle zeptali oddílové vedoucí a jednoho ze členů jejího oddílu. (Čtěte níže na této straně)

Rozhovor s oddílkem – Některé oddíly se člení na družiny, které fungují do jisté míry samostatně, bez zásahů dospělého vedoucího. Nabízíme pohled přímo z oddílového života na fungování a přínos družin jak pro děti, tak pro oddíl celkově i pro jeho vedoucí. (Čtěte na straně 15)

Psychologie – Jak důležité je kamarádství pro náš vývoj? V čem nám vazby na ostatní lidi pomáhají? Je i kamarádství potřeba „trénovat“ a jak na to? Jak v oddílech překonat dlouhé odloučení způsobené pozastavením činnosti kvůli epidemii? Těchto otázek

se dotýkáme z pohledu psychologie. (Čtěte na straně 16)

Týmovky – aneb hry a aktivity zaměřené na rozvoj komunikace a spolupráce v týmu. Ke krátkým popisům základních principů her (protože detaily si stejně každý oddílák dotvoří sám) je připojen i krátký komentář k věkovým zvláštěnostem dětí, protože ne všechny hry se hodí pro všechny děti. (Čtěte na straně 17)

Jakub

KAMARÁDSTVÍ V ODDÍLE ZE DVOU ÚHLŮ

Vedoucí Katky ze 17. PS Karviná jsme se zeptali, jestli kamarádství mezi členy bere jako svůj cíl a co dělá pro to, aby ho dosáhla.

Aby děti v oddíle byly opravdu kamarádi, je určitě jeden z mých cílů. Snažím se, aby se všichni z oddílu cítili v pohodě a bezpečí a kamarádství dává pocit bezpečí. Kamarád ti neublíží. Proto se snažím o zařazování aktivit, které posilují kamarádství a spolupráci. Máme dva věkové odlišné oddíly, které společně jezdí na víkendovky, akce, tábor, a je nutné, aby všichni dokázali spolupracovat a neodmítali se jen pro to, že jsou to „ti velcí“ nebo „ti malí“. Nikdo nechce, aby všichni byli nejlepšími kamarády, to ani nejde, ale je důležité se respektovat a umět si pomáhat. Když se stane, že to mezi kamarády v oddíle zaskřípe, většinou mi to nedá a nějak se jim do toho vetru. Asi to není úplně dobře, ale pokud jde o „generační“ skřípání, tak do toho jdu a pomáhám najít řešení. Když je to ale nějaká drobnost, tak se snažím držet stranou. Naštěstí nám to v klubovně tak často neskřípe.

Jedenáctiletého Jakuba z jejího oddílu jsme se ptali, jestli v oddíle našel nové kamarády, kde se s nimi vídá a jestli si dovede představit chodit do oddílu, kde by s nikým nekamarádil.

No vlastně ano, několik nových kamarádů jsem si v oddíle našel, ale většinu lidí jsem už znal ze školy. Jsme všichni z jednoho města. Kromě schůzek se s nimi vídám hlavně ve škole a o prázdninách jsme spolu také na táboře. V oddíle je fajn, že mě baví hry, soutěže a prostě všechno, co tam děláme, a navíc tam mám kamarády, takže je to všechno pohromadě.

Na Pionýru mě baví, že do oddílu může chodit každý. Můj kamarád ze školy se mnou jel letos na náš tábor. Bylo to legrační, když našim vedoucím říkal teto a strejdo. Na pionýrském táboře byl poprvé a nevěděl, jak dospělákům říkat. Spolu jsme si to moc užili a tak možná bude docházet i na naše schůzky. Určitě společně pojedeme na podzimky, už teď se na to těším. Chodit do oddílu, kde nemám kamarády, by mě určitě nebavilo.

DĚTI ZVLÁDNOU VÍC, NEŽ MYSLÍME

Družinový systém není v Pionýru žádná novinka, na druhou stranu ale v současnosti ani není úplně běžný. V čem pomáhá oddílům, které ho využívají? Zeptali jsme se Aleny Petrželové z Pionýrské skupiny Vysočina Svitavy.

Pro začátek mi řekni, jak družiny u vás vypadají? Jak jsou velké, kolik jich je, jak staré jsou v nich děti?

V našem oddíle je průběžně kolem třiceti dětí. Aby se s nimi lépe pracovalo, jsou rozdělené do tří družin. Osvědčilo se nám to při hrách, při rukodělkách, stačí zavelet „rozdělte se“ a každý už ví, kdo s kým je. V oddíle máme děti od první do deváté třídy. Ty nejstarší plní roli takových „skoro instruktorů“. Ale občas necháme něco řídit i ty malé, aby neměly pocit, že jsou pořád v závěsu za těmi nejstaršími.

Jak samostatné jsou vaše družiny? Co všechno zvládnou bez dospělých?

Úplně samostatně nepracují, taky proto, že se scházíme ve škole, kam je bez dospělého vedoucího nikdo nepustí. Ale zvládnou toho opravdu hodně. Někdy na schůzce jen tak sedím bokem a do ničeho nezasahuju,

Jak dlouho už tímhle způsobem družiny využíváte? A dokážeš říct, jak se osvědčily a kam vás posunuly?

Teď už to bude patnáct let. Družiny se nám určitě osvědčily. Díky nim dáváme prostor dětem, které mají spoustu nápadů, se kterými bych sama nepřišla, takže se i inspiroju jejich přístupem k vedení schůzek. Třeba jedna slečna si měla připravit povídání o KPZ a měl jí s tím pomoci bratranec. Přichystala si cedule „patří to tam“ „možná“ a „nepatří to tam“ a děti k nim přiřazovaly věci. Mě by třeba tenhle způsob nenapadl. Potíž ovšem byla, že bratranek nechal celou přípravu na ní a ona se strašně rozzlobila, nadávala, jak jsou chlapi strašní, najednou byla úplně jako dospělá. Takže je to občas i docela legrace. Naštěstí to pak bratranek aspoň částečně zachránil tím, že jí pomohl s prezentací ostatním na samotné schůzce. Každopádně nás děti pořád překvapují tím,

škole. Rozhodně je na další práci s dětmi vedení družiny dokáže připravit a třeba to využít i někde v jiném městě, u jiného oddílu.

Pro schopnost něco samostatně zorganizovat je to každopádně dobrá škola. Je ohromný rozdíl, když jim poprvé zadáš, aby něco sami připravili, a oni jsou v rozpacích, nevědí, jak na to. A když to samé uděláš podruhé, potřetí, tak už je vidět, jak se toho najednou vůbec nebojí.

Co bys doporučila někomu, kdo chce s družinami začít?

Důležité je se toho neleknot. Protože mám věkově prostupný oddíl, je potřeba rozdělit napřed rovnoměrně nejstarší děti, které družiny vedou. Je taky nutné dát pozor na to, aby si děti v družině aspoň trochu seděly, nerozdělovat je proti jejich vůli. Jinak v tom fakt žádné úskalí není, nám se to po všech stránkách osvědčilo.

Nakonec nám řekni, co plánujete od září celkově jako skupina?

Díky Covidu jsme se dlouho neviděli, tak hlavně doufám, že se sejdeme všichni. Určitě se chystáme na 72 hodin, tak musíme vymyslet, do jakého projektu se budou chtít děcka zapojit. Taky pojedeme na vybiženou do Jaroměře. V říjnu máme premiéru, budeme poprvé pořádát krajské kolo Dětské Porty, protože tady u nás žádné rozumné v dosahu není. Samozřejmě připravujeme na září víkendovku, na přelomu října a listopadu vyrazíme tradičně na naši základnu Ostrý Kámen, no a pak už budou za chvíli Vánoce. ☺

ptal se Jakub

KAŽDOPÁDNĚ NÁS DĚTI POŘÁD PŘEKVAPUJÍ TÍM, CO DOKÁŽOU VYMYSLIT. ZNOVU A ZNOVU ZJIŠTŮJEME, ŽE JE ČASTO BEREME JAKO PŘÍLIŠ MALÉ A ŘÍKÁME SI, CO VŠECHNO NEZVLÁDNOU, ALE PRAVDA JE, ŽE ZVLÁDNOU HROZNĚ MOC.

pokud se nevyskytne nějaký problém. Ty starší děti, co jsou už v oddíle delší dobu, si pro ty menší chystají třeba uzly, morseovku, povídání o KPZ – a my jen žasneme, jak to dokážou udělat jinak než my, hravě a často opravdu bravurně. Jen jim musíme dopředu říct, co si mají připravit. Někdy takhle uplyne celá schůzka opravdu jen s minimálními zásahy vedoucího a jde to fakt dobře.

co dokážou vymyslet. Znovu a znovu zjišťujeme, že je často bereme jako příliš malé a říkáme si, co všechno nezvládnou, ale pravda je, že zvládnou hrozně moc. Navíc je to dobré i pro ně. Některým práce v družinách pomůže překonat ostych, rozvinout se z hlediska komunikace. Navíc jim to dává pocit důležitosti, což je důležité pro sebevědomí. A samozřejmě to pomáhá s výchovou nových instruktorů a vedoucích.

Jsem rád, že to zmiňuješ, protože se chci zeptat, jestli to opravdu funguje?

Samozřejmě jak kdy. Jako mnoho skupin trochu bojujeme s tím, že jsme malé město, takže děti jdou často na střední školu někam jinam. Ale pokud chtějí, tak si k oddílu najdou cestu. Někdy se třeba i vrací po střední

VŠICHNI POTŘEBUJEME KAMARÁDY

Prožívání uspokojivých mezilidských vztahů lze řadit mezi základní lidské potřeby. Člověk je tvor společenský a až na vzácné výjimky je součástí nějaké party, skupiny, či více skupin každý z nás. Celý život se pohybujeme v nějakých skupinách, objevují se přátelství, silnější a pevnější vazby, vznikají party. A taky zanikají.

Člověk má přirozenou potřebu sociálního kontaktu, potřebu navazovat především pozitivní a těsné vztahy, i když se samozřejmě liší mírou motivace a vlastní dovedností tyto vztahy utvářet. Bez ostatních lidí by člověk nebyl úplným člověkem. Díky mezilidským vztahům má možnost prožívat sebe, osobitým způsobem se projevovat a zároveň zpracovávat odezvu okolí, má možnost si ověřovat, jak jej vnímají ostatní, usměrňovat své chování. Mezilidské vztahy mu umožňují také ověřovat si svou vlastní sociální realitu, do jaké míry se jeho mínění shoduje s jinými. S druhými a od druhých se učí. S druhými se bavíme, pracujeme, smějeme se, sdílíme radosti i starosti. Vrstevníci si poskytují vzájemnou emoční podporu. Částečně mohou také kompenzovat nedostatky v rodinných vztazích. Pozitivního vlivu vrstevnických skupin se využívá i v tzv. peer programech, které se využívají v rámci primární prevence patologických jevů. Dítě se snáze ztotožní s pozitivním modelem, který je mu věkově blízký, než se vzory dospělými. „Zdravý“ vrstevník může svým přirozeným působením ve skupině ovlivňovat postoje, hodnoty a způsoby chování neformálně a spontánně. Pokud se podaří, že se s ním cílová skupina identifikuje, snadno nabyté dovednosti a postoje přenesou také do budoucnosti. Každý si určitě pamatujeme, že jsme v od-

Nápodobu je nejjednodušší způsob učení se novému. A pokud budeme mít dobrý vzor, půjde nám to samo.

NEJDE VŠECHNO SAMO

V naší společnosti bohužel najdeme poměrně velkou část lidí osamělých. Ačkoliv jsou obklopeni lidmi, jsou sami. Proč? Možná nemají dostatečné sociální dovednosti, mají své specifické osobnostní zvláštnosti, možná nedošlo k plné socializaci vinou nedostatečného kontaktu. Můžeme se setkat i s dětmi izolovanými v rámci skupiny či společnosti kvůli neobvyklému chování. Děti sice komunikují prostřednictvím nejedné sociální sítě, ale v běžném životě je to s komunikací složitější. A právě komunikace je základním stavebním kamenem správného vztahu, ať už partnerského nebo

DOPADY PANDEMIE

Jakým způsobem vztahy a přátelství ovlivnila situace, která se ve světě objevila začátkem tohoto roku? Kdy jsme museli být většinu času doma, děti nechodily do škol, schůzky oddílů byly přerušeny, některé se zatím neobnovily, byla zrušena řada táborů.

BEZ OSTATNÍCH LIDÍ BY ČLOVĚK NEBYL ÚPLNÝM ČLOVĚKEM.

”

“

JAKÝM ZPŮSOBEM VZTAHY A PŘÁTELSTVÍ OVLIVNILA SITUACE, KTERÁ SE VE SVĚTĚ OBJEVILA ZAČÁTKEM TOHOTO ROKU?

”

“

díle vzhlíželi k někomu staršímu, že jsme se mu chtěli vyrovnat. Učili jsme se nápodobou, stejně jako se malé děti učí mluvit.

také udržovat, aby nám nespádl. Všichni, kdo v něm bydlí, by se o něj měli starat stejnou měrou. Měli bychom si povídat, hrát si, smát se, ale i společně překonávat krize, poznávat nové a podporovat druhé, když se jim zrovna nedaří. Pak nebude z domečku ruina, ale dům, do kterého je radost se vracet, kde je nám s ostatními dobře a kde máme oporu, i když nám není zrovna do zpěvu.

Jak toto zemětřesení ovlivnilo party přátel, které se setkávají v našich oddílech? Slovy naší ekonomky Kateřiny: „Těžko říct, takhle z hlavy“. Tato situace je pro většinu z nás nová. Tak dlouhou dobu v omezeném kontaktu většina z nás ještě nebyla. Nebyly na to provedené žádné výzkumy, studie. Vše ukáže čas. My můžeme pro „naše děti“ a jejich přátelství udělat to, že jim ten čas poskytneme. Stejně jako když se nám potká nová parta dětí, je dobré zapojit hry, které podporují spolupráci, důvěru a komunikaci. Dobře fungující skupiny, které měly pevné základy, snadno a rychle naváží tam, kde skončily. Vztahy postavené na nejasných základech se buď vzchopí, s naší pomocí se opraví a půjdou dál, nebo ne. Každý si z toho ale odnese jedinečnou zkušenost, která ho posune dál a pomůže s navazováním nových vztahů.

Asi každý z nás si na konci základní školy říkal, že se se spolužáky a partou ze školy, bude potkávat i nadále. Stejně tak si na konci každé životní etapy říkáme, že tito přátelé nám zůstanou navěky. Přátelství byla, jsou a budou. A ti praví přátelé, na které se můžeme spolehnout, zůstávají.

Majda

TÝMOVKY

V závěru minulé stránky jste si mohli přečíst, že pro děti, které se dlouho neviděly, je dobré zařadit co nejvíce her zaměřených na spolupráci a komunikaci, aby vazby mezi nimi zase posílily. Možná už sypete z rukávu jednu hru za druhou... Anebo si naopak říkáte, že by to chtělo nějakou inspiraci? Pokud ano, třeba ji najdete na téhle stránce.

KRÁTKÉ HRY

Ostrov: Děti dostanou vytyčený prostor (opuštěný ostrov, třeba papír velikosti A4) a musí se do něj všechny vejít.

Mašlička: Zavázat mašličku kolem stromu lanem, kterého se všichni drží (a nesmí se pustit/prohodit).

Příšerky: Předem se určí počet rukou a nohou, kterými se skupina smí (a musí) dotýkat země, ostatní musí být ve vzduchu (pro skupinu šesti lidí např. pět nohou a sedm rukou). Vyšší úroveň: pomocí těchto končetin překonat danou vzdálenost.

Pavučina: Mezi dva stromy se navěsí síť z provázků s různě velkými oky, cílem skupiny je dostat se skrz na druhou stranu bez dotyku sítě. Vyšší úroveň: každý musí „projít“ jiným otvorem.

Přehazovačka: Podobné jako pavučina, jen mezi stromy je pouze lano v úrovni od pasu k hrudníku a všichni se bez dotyku musí dostat přes.

Trubky: Z poloviny ruliček např. od kuchyň. utěrek udělat trubky. Vytyčí se dráha, každý dostane jednu trubku a společně musí oběhnout dráhu, přičemž si posílají míček trubkami (první pošle a běží na konec atd.).

Lávka: Na lavičce, případně i laně položeném na zemi postavit účastníky do řady a pak jim zadávat kritéria, podle kterých se musí seřadit, aniž by šlápli vedle (např. datum narození, výška, délka vlasů...). Vyšší úroveň: bez mluvení.

Čtverec: Úkolem týmu je se zavázanýma očima vytvořit čtverec/trojúhelník/cokoliv z dlouhého lana.

Koberec: Všichni si stoupnou na malý koberec/látku a musí jej pod sebou obrátit, aniž by někdo stoupnul vedle.

Jedna tužka: K tužce se připevní takový počet provázků o délce cca 40cm, kolik je účastníků, společně se pak snaží něco napsat/nakreslit.

DELŠÍ HRY

Vajíčko + most + věž: Stavba ochranného obalu na vajíčko, mostu nebo věže z různých materiálů (špagety, marshmallow atd.).

Vlajka v kruhu: Uprostřed kruhu je stožár a vlajka. Bez vstoupení do kruhu je nutné vlajku uvázat na stožár a pak vztýčit

Zoom (hra, jejíž jméno se nesmí vyslovit): 30 obrázků, které se postupně přibližují, každé dítě má jeden. Děti si je nesmí ukázat, pouze na základě popisu mají za úkol seřadit je za sebe, jak si myslí, že mají být za sebou.

Mnoho dalších „týmovek“ naleznete na internetu, mj. na pionyr.cz/inspiration (např. Krokodýlí řeka) nebo na www.hranostaj.cz (např. Lék na AIDS).

Jak vybrat správnou hru

Většina her, které jsou v přehledu jako „kratší“, je použitelná pro všechny věkové kategorie. Každou je možné variantně ztížit nebo zlehčit, popřípadě při zadání klást důraz na jiný aspekt, či v samotném zadání poskytnout návod k řešení (což je vhodné zvláště pro mladší děti). Před vlastním zařazením hry je třeba vždy dobře promyslet schopnosti skupinky, které hru zadáváte. Týmové hry by vždy měly být pro skupinu vyrovnanou výzvou. Jak nepřekonatelný problém, tak rutinní záležitost nebudou děti bavit a nic nového jim nepřinesou. Delší hry jsou vhodné hlavně pro starší děti a náctileté. Základní představu o možnostech různých starých dětí vám poskytne následující přehled věkových kategorií.

Předškolní věk a přechod na ZŠ, mladší školní věk

Pro tuto věkovou kategorii je převládající činností hra. V rámci sociálních vztahů jsou kamarádství krátkodobější, ale chtějí se sdružovat. Ke konci tohoto období je častější rivalita mezi kluky a holkami. Častější je taky porušování pravidel za účelem výhry. Při vymýšlení týmových her bychom si měli dát pozor na přeceňování silových možností dětí. Síly jim rychle ubývají, nevydrží v plném výkonu dlouho, proto by hry neměly být zaměřené na sílu. Při kontaktu jsou ostýchaví, proto bychom neměli volit moc kontaktní hry. Logické myšlení se začíná prohlubovat.

Starší školní věk

Můžeme začít s logicky náročnějšími hrami, které vyžadují větší spolupráci, na kterých jednotliví členové uplatní své dovednosti. Přátelské vztahy začínají být trvalejší, dlouhodobější, i skupina má trvalejší podobu. Ze začátku jsou ještě patrné rozdíly mezi pohyby, ale postupně se i tyto rozdíly stírají. Celkově je pro jedince důležitý názor skupiny. Při výběru her už můžeme volit kontaktnější hry, hry mohou být časově i fyzicky náročnější. V tomto období jsou oblíbené strategické hry, logické úkoly a náročnější aktivity.

15+

Zde už nemůžeme moc mluvit o dětech, většinou jsou to naši instruktoři, pokud pracujeme s oddílem 15+, bývá to skupina, která se již delší dobu zná. Můžeme proto navázat na předchozí zkušenosti, využívat logické a strategické hry, které vyžadují pružné přemýšlení, kde se mohou uplatnit různé osobnosti a dovednosti (aby si každý přišel na své).

Co když máme jeden oddíl napříč celou základkou a tedy od každého věku pár dětí? Co s tím?

U věkově smíšených oddílů se stejně jako u výletů řídíme tím nejslabším, nejmladším, nejmenším. Je dobré se snažit u těchto oddílů střídat činnosti tak, aby měli hru pro sebe mladší a v té samé době starší, ale při hrách, kterými chceme zařídit, aby se oddíl spojil, aby všichni spolupracovali, tam je potřeba hodně přemýšlet a vybírat tak, aby se pubertáci nenudili a prckové nebyli do počtu.

Majda a Tirís

Náměty na hry najdete také na straně 9.

VZPOMÍNKY NA PRVNÍ OSAMOSTATNĚNÍ

Když letos slavíme 30 let od obnovy samostatné činnosti Pionýra, odkazujeme se slovem obnovy na události roku 1968, kdy Pionýr získal samostatnost poprvé, i když bohužel jen nakrátko. Dlouhodobé snahy o samostatnost byly od začátku roku 1968 provázeny řadou jednání a završeny v červnu (20. – 23.) 1968 v Seči, kde proběhla Konference pionýrských pracovníků, která odtržení od Československého svazu mládeže potvrdila. Vytvořila tak samostatnou organizaci, přijala její první dokumenty a rozhodla o dalších návazných krocích. Jak ale taková konference před více než padesáti lety vlastně probíhala? Zeptali jsme se dvou pamětníků.

JAROSLAV DOUBRAVA

senátor za hnutí Severočeši
Spolupracuje s pionýry v Ústí nad
Labem, kde působí.

V jaké roli jste vlastně na konferenci v červnu 1968 byl?

Já měl kamarády v Hloubětíně a na vojně jsem sloužil ve Kbelích. Hloubětínská škola měla rozsypanou pionýrskou skupinu a ti kamarádi mě poprosili, jestli bych jim s tím pomohl. Vzhledem k tomu, že jsem měl možnost si z útvaru na letišti stáhnout kluky, aby mi pomohli, tak se nám velmi rychle podařilo tu skupinu dát dohromady. To vyvolalo údiv u vedení obvodu, které si mě stáhlo, a pro změnu jsme dávali dohromady obvod. A tak začala cesta, kterou jsem se dostal až na pionýrské ústředí, kde jsem se podílel například na přípravě mezinárodních táborů a také téhle konference, kde se Pionýr oddělil od ČSM. Po roce 1970 jsem pak už nemohl s dětmi pracovat – prý proto, že jsem se podílel na rozbití svazu mládeže...

Pamatujete si atmosféru na konferenci? Jak moc účastníci prožívali myšlenku osamostatnění? Jaká měli očekávání?

Očekávání byla obrovská. Už jen myšlenka, že si budeme hrát na vlastním písečku, byla úžasná. Jinak atmosféra jednání byla hlavně pracovní, tam se opravdu hledala řešení, vybírali kandidáty na jednotlivé pozice, nebyl moc prostor pro nějaké proklamace.

A nebyly mezi delegáty i obavy o budoucnost? Jak bude vypadat spolupráce se školami a podobně?

Obavy samozřejmě zaznívaly, ale byly postupně vyvráceny. Například tím, že skupiny při školách budou pořád pionýrské a není důvod, aby tam vznikl nějaký problém.

Vybavíte si nějaké zajímavé situace, které během konference nastaly?

V roce 1968 znovu začal fungovat i skaut a mě se jednou stalo, že jsem viděl skautského vedoucího, jak řve na kluka, že jestli ho ještě jednou uvidí mluvit s pionýrem, tak ho vyhodí z oddílu. Mě to tenkrát tak nadzvedlo, že jsem o tom napsal článek do Mladé fronty. No a pak na konferenci dorazil skautský náčelník Rudolf Plajner, shodou okolností jsem stál poblíž, když se bavil s naším předsedou Oldřichem Kryštofem a ptal se ho: „Prosím tě, máš tu někde toho Doubavu?“ Šli jsme kousek

Nebo tam za námi přišel Čestmír Císař (pozn. red.: jako tajemník ÚV KSČ tu vedl delegaci strany, později se stal předsedou České národní rady). Mluvili jsme o mnoha věcech, mimo jiné proč nekandidoval na prezidenta, když měl naši podporu. Vysvětloval nám, že když byla oznámena kandidatura Ludvíka Svobody, tak se rozhodl, že proti takové osobnosti kandidovat nebude.

Když v roce 1990 probíhalo obnovení samostatného Pionýra, sledoval jste ho?

Ano, ale jen vzdáleně. Já v té době působil dlouhé roky na obci a měl jsem spoustu práce kolem rušení místního národního výboru a vzniku obecního úřadu.

A co říkáte na to, že Pionýr pořád funguje?

To vidím jako jednoznačně pozitivní, přesně v duchu toho výroku, že by mohlo být 100 úplně jiných organizací a stejně by

ATMOSFÉRA JEDNÁNÍ BYLA HLAVNĚ PRACOVNÍ, TAM SE OPRAVDU HLEDALA ŘEŠENÍ, VYBÍRALI KANDIDÁTI NA JEDNOTLIVÉ POZICE, NEBYL MOC PROSTOR PRO NĚJAKÉ PROKLAMACE.

”

“

stranou a chvíli si povídali. Říkal, že chování, o kterém jsem psal, neschvaluje a že si ohlídky, aby se to nestávalo. A taky, že kdyby bylo sto dětských organizací a každá byla úplně jiná, tak stejně neobsáhnou všechny zájmy dětí, takže čím více jich bude, tím lépe. To na mě udělalo dojem.

to nestačilo. Já jsem ostatně pořád v kontaktu s pionýry v Ústí nad Labem, pomáhám jim například sehnat materiál na opravu baráku, jezdím na jejich tábory, přispívám na ně finančně a různými dárky pro děti.

Je to pro mě srdeční záležitost. Vždyť já byl sám dlouho vedoucím oddílu, pořád mám ještě někde rozepsané suché a mokré varianty schůzek. A když vzpomenu na úplné počátky, tak musím říct, že jsem měl opravdu štěstí. Ve vesnici, kde jsem vyrůstal, než později zanikla důlní činnost, žil pan Jaroslav Novák, což byl jeden ze zakladatelů skautingu u nás. Ten nás později vedl v oddíle a já se pak už sám jako vedoucí snažil dosáhnout toho stavu, kterého dosáhl on, že nejhorším trestem pro nás bylo, že jsme nesměli na příští schůzku. K němu jsem se vždycky snažil aspoň přiblížit, protože překonat jsem ho v žádném případě nedokázal.

MIREK ŠVEC

dlouholetý vedoucí a stále aktivní člen 160. PS VAMPOŠ

Ty jsi byl na konferenci v Seči jako delegát pionýrské skupiny?

Přesně tak, neměl jsem žádnou další funkci, krátce předtím jsem přišel z vojny a byl jsem vlastně nováček.

Jak na konferenci v červnu 1968 vzpomínáš?

My jsme tam jednali tři dny a tři noci, skoro vůbec jsme nespali. Já z toho byl úplně na větvi, nic takového jsem neznal. Hned po úvodním projevu se rozproudila diskuze, ve které se střetly dvě skupiny delegátů. Hodně se to točilo kolem staré i nové politiky, řešilo se, jak to bude se šátky a s kromem. Jak bude vypadat samostatnost jednotlivých skupin a oddílů, kolik by měly mít členů a podobné drobnosti.

Třeba vedoucí 80. PS odvážných Břetislav Rybníček hodně prosazoval rudé šátky. Jiná delegátka, Anička Horníková, tam vystoupila s emotivním projevem o tom, že barva šátku symbolizuje myšlenku, za kterou její syn zaplatil životem. To byly věci...

Já byl v progresivní skupině lidí hlavně z Prahy 4, která hodně podporovala nové směřování Pionýra, v ní byl ještě třeba Miloš Rampas, Petr Nejedlý a další. Takže byly tam takové dva proudy. Praha 4 byla celkově taková trochu rebelská, ale mělo to zase

tu výhodu, že když pak po listopadu 1989 z PO SSM lidi odcházeli nebo přecházeli jinam, tak na Praze 4 zůstala podstatná část skupin.

Dokážeš popsat pocity, které mezi lidmi osamostatnění vyvolávalo?

U mladších delegátů převládalo v podstatě nadšení. Starší byli trochu opatrnější, nezdálo se jim nutné měnit směřování úplně radikálně, měli obavy, jak bude vypadat například spolupráce se školami.

Takže to, že by měl Pionýr fungovat samostatně, nebylo přijímáno úplně jednoznačně?

Nebylo. Na jednu stranu o diktát ze strany ČSM nikdo moc nestál. Na druhou stranu se ale lidi například báli, že skončí velké společné aktivity, do kterých se pionýři zapojovali, jako celostátní bojové hry Signál X5 a Signál X20, ve kterých se angažovala i armáda a podobně. Ty byly hodně oblíbené

pořád dál. Konference v devadesátém byla oproti tomu revoluční, spousta skupin zaničovala – a pak následovalo to obrození. A podle mě se to povedlo. V poslední době se často setkávám s tím, že lidi říkají „Jé, pionýři, to je fajn, vy jste taková organizace s tradicí.“ nebo „To je super, že ještě fungujete, já taky kdysi vedla pionýrský oddíl...“

A jak to lidi v Pionýru prožívali? Přijímali snáz tu vlastně mírnou změnu v roce 1968, nebo přerod na začátku devadesátých let?

Já myslím, že osamostatnění v osmašedesátém bylo přijato v mnohem větší pohodě. Děti o mnoha věcech vůbec nevěděly, některé skupiny si třeba jen změnily šátky. Změny po revoluci oproti tomu dopadly i na děti. Mnohem častěji se setkávaly s negativní reakcí, když někde řekly, že jsou pionýři. Hodně výrazných skupin odešlo jinam. Čili šlo hlavně o reakce zvenku, ale byla po nich pachuč i uvnitř ve skupinách a oddílech.

“ NA JEDNU STRANU O DIKTÁT ZE STRANY ČSM NIKDO MOC NESTÁL. NA DRUHOU STRANU SE ALE LIDI NAPŘÍKLAD BÁLI, ŽE SKONČÍ VELKÉ SPOLEČNÉ AKTIVITY, DO KTERÝCH SE PIONÝŘI ZAPOJOVALI. ”

a vedoucí o ně nechtěli přijít. Nakonec ale převládl názor, že by činnost měla být soustředěná hlavně na úrovni skupin a obvodů. Přímou v oddílech se ale takováhle „politika“ řešila minimálně, hráli jsme hry, jezdili na výpravy a ostatní se nás moc nedotýkalo.

Byl jsi i na konferenci v Brně v lednu 1990, kde se rozhodovalo o obnovení Pionýra v současné podobě. Dokážeš srovnat atmosféru na obou jednáních?

Konference v osmašedesátém nebyla tak dramatická. Měnil se vztah k vyšším orgánům, ale organizace vlastně pokračovala

Dokážeš srovnat, jak první i druhé osamostatnění zasáhlo do běžného života skupiny?

To první vlastně vůbec. Konkrétně v naší skupině se spíš projevil přechod pod PO SSM v roce 1970. Měli jsme tenkrát společnou klubovnu s Junáky, které vedl Vláda Švec, což je opravdu jen shoda příjmení. Když končil samostatný Junák i Pionýr, spojili jsme se a pokračovali společně jako pionýrská skupina – a bylo nám fajn. Začlenění do SSM se u nás nijak dál nepromítlo.

Oproti tomu v devadesátém bylo všechno hodně politické. Lidi na nás koukali a ptali se: „Jéžiš, vy jste pionýři, proč nejdete třeba k junákům?“ Náš oddíl například vyhodili ze školy, kde jsme se scházeli. Nebo jsme na konci devadesátých let dostali dopis, který se pídil po „ztraceném“ junáckém majetku, který přešel k nám do skupiny při tom spojení v sedmdesátém roce. Tak jsem odpovídal, že majetek sloužil stále stejným dětem a část z něj už je samozřejmě odepsaná. Na to už se nikdo neozval.

Takže my jsme se snažili dál dělat víceméně totéž, ale odezva lidí kolem se výrazně změnila. My jsme měli pocit, že jsme nic neudělali špatně, ale najednou nás všichni kritizují. Takže nás to zasáhlo spíš morálně.

ptal se Jakub

NOVÝ PIONÝRSKÝ ROK...

Na jaře mnozí s obavami vyhlíželi léto a tábory s vírou, že pak, od podzimu, se vše zase rozběhne normálně. Léto i s tábory proběhlo úspěšně a před námi je start nového pionýrského roku. S korunou – neboť představa, že od podzimu bude vše ve starých kolejích, byla nenaplnitelným snem.

LETNÍ ČINNOST JSME ZVLÁDLI

Léto prokázalo, že se vyrovnáme i s nároky, které se jeví jako mimořádné, ba až přehnané. Nyní bychom se měli vrátit ke všemu běžnému, co provází naši činnost desítky let. Všichni však cítí(me), že situace je jiná. Přesněji, že už asi nikdy nebude taková, jako

NEJSME V TOM SAMI, TAK NEZKLAMAT

Nejde ostatně jen o nás. Způsob soužití s novou situací hledají všichni – v zaměstnání, dopravě, ve sportu... Očekávat, že za týden, měsíc či dva bude líp, znamená strávit velkou část budoucnosti v čekárně. Nová situace přináší i pro Pionýr nutnost změn v přístupu, ale ne v naší podstatě: činnost plánovat musíme,

děti i rodiče, i sami sebe. Hodí se tu věta, kterou jsem slýchal od své babičky: „Viš, hlavně se z toho nezbláznit! Nezapomeň si doma zdravý rozum.“ Soudím, že jde o rozumné východisko.

Martin

VŠICHNI SE MUSÍME NAUČIT ŽÍT S VIREM A KONAT NUTNÉ KROKY, ABYCHOM MOHLI ŽÍT SVÉ ŽIVOTY A CHRÁNILI PŘI TOM SEBE I DRUHÉ.

před letošním jarem. Současné asi ani nikdo nechce(me) opět přetrhout nit oddílových příběhů a v nucené pauze vyčkávat.

Co je podstatné? Musíme nové situaci přivyknout: naučit se žít s koronáčkem a konat nutné kroky, abychom mohli žít své životy a chránili přitom sebe i druhé.

akce připravovat budeme. Při veškerém dění musíme být dbalejší určitých zásad, zejména hygienických, a stále sledovat informace o obecně platných povinnostech, viz například nošení roušek v dopravě.

Podstatné je, že se nesmíme situaci poddávat – odkládáním nic nevyřešíme, pouze otrávíme

NA CO NEZAPOMÍNAT:

- Důslednější hygiena: zejména mytí rukou, ale i ohleduplnější kašláním či méně časté dotýkání se obličeje.
- Používání dezinfekce – přiměřeně situaci a možnostem.
- Větší opatrnost při kontaktech s různými osobami.
- Sledování aktuální epidemické situace a případná pružná reakce.

Nejde o zázračná ani všespasitelná pravidla, ale dodržování těchto zásad pomáhá. A tak jako jsme s nimi zvládli tábory, půjde to i s oddílovými a klubovými schůzkami a akcemi.

NEKRMTE TROLLY – A UŽ VŮBEC KVERULANTY!

Třeba jste se s větou o krmení trollů už setkali, možná v angličtině (don't feed the trolls). Na internetu, zejména na sociálních sítích, vidáme příspěvky bez věcné podstaty, jejichž cílem je jen vyprovokovat emoce a odezvy. Věcná reakce bývá zcela marná, odpovědí je jen další „blábol“, který vás donutí k reakci – a pořád dokola. Reakcemi trolla (autora podobného pochybného příspěvku) krmíte, motivujete. I zdánlivě neprůstřelné argumenty ho neumlčí, ale pohánějí. Někdy jde jen o žert, troll se baví tím, kolik lidí naštal a donutil k seriózní reakci na úplnou

hloupost. Dalším důvodem může být snaha zvýšit dosah příspěvku pomocí co největšího množství reakcí, sdílení a komentářů, a tak získat publicitu anebo dokonce finanční příjem z reklamy.

Konkrétním příkladem z letošního léta je o.p.s. Kverulant a její „skandální odhalení“, že MŠMT tajně(!) financuje „komunistickou“ organizaci Pionýr (ilustrováno desítky let starou fotkou). Snesla se lavina komentářů, výrazně převažovaly ty, které se Pionýra zastaly a poukazovaly na nepravdivost informací. Předseda ČRD M sepsal věcnou reakci,

proběhly přímé odezvy na e-mail – a výsledek? Po pár týdnech Kverulant zveřejnil to samé v bledě modrém. Toto téma totiž nasbíralo mnohem více reakcí, než je u příspěvků Kverulanta zvykem, což znamená větší dosah a zisk z reklamy. Je tak jasné, že tady o odhalování pravdy vůbec nejde. A jakkoli člověka svrbí prsty a na jazyku má mnoho peprných vět, je nejlepší zatnout zuby a debatu nerozvíjet – nechat trolla vyhladovět... Je to taková zkouška z ideálu Překonání. ☺

Jakub

OSOBNOST PRÁVNÍ VS. SVÉPRÁVNÍ I NESVÉPRÁVNÍ

„Právní osobnost“ je vlastnost, dříve zvaná „právní subjektivita“. Pojem se vrátil 1. 1. 2014 s novým občanským zákonem. Ten si libuje v definici kde čeho. Dle něj je právní osobnost způsobilost mít práva (podat žalobu) a povinnosti (vést účetnictví). Je s ní spojena „svéprávnost“: schopnost nabývat vlastním právním jednáním práva (na vydání zboží) a zavazovat se (zaplatit cenu). Právní osobnost může náležet fyzickým

i právníkům osobám. Fyzickou je člověk. Má právní osobnost od narození (a např. pro účely dědictví již před ním) až do smrti. Miminko však nemůže podepisovat smlouvy – potřebuje právě svéprávnost, kterou člověk obvykle nabývá v 18 letech. Právní osobnost má i člověk v kómatu (není mrtev), ale nemá svéprávnost (nemůže jednat). Právní osoby (společnosti, družstva, spolky...) mají právní osobnost od svého vzniku do svého

zániku; obvykle vznikají zápisem do veřejného rejstříku (u nás v Pionýru do Spolkového rejstříku) a zanikají výmazem (např. po fúzi). Z hlediska hmotného světa jsou fikcí, nemají hmotné vyjádření ve svém těle jako člověk – existují jen jako záznam v nějaké evidenci. Aby mohly právně jednat – musí na pomoc přibrat člověka (ideálně svéprávného), tzv. statutární orgán, který je zastupuje.

Michal

PREVENCE NA PRVNÍM MÍSTĚ

Tématu bezpečnosti na internetu jsme se v Mozaice věnovali docela nedávno, na jaře minulého roku. Pro toto vydání se nám podařilo získat rozhovor s policejním prezidentem brig. gen. Mgr. Janem Švejdařem, ve kterém jsme se ptali hlavně na prevenci a na to, co v této oblasti Policie ČR aktuálně dělá i chystá do budoucna.

Pane prezidente, při svém nástupu do funkce jste za své priority vyhlásil oblast drogové kriminality, dopravy a bezpečí v online prostředí. Zmiňoval jste také, že vnímáte jako velmi důležitou prevenci v těchto oblastech. Platí stále tato priorita? Proč považujete právě prevenci kriminality za důležitou?

Je to skutečně tak, domnívám se, že pokud nastavíme fungující systém prevence, můžeme v konečném důsledku docílit menší zátěže výkonných složek. Pokud se budeme věnovat odstraňování kriminogenních faktorů v rizikových místech, budou mít policisté v přímém výkonu více prostoru pro řešení ad hoc situací. K tomu potřebujeme fungující síť odborníků, kteří budou schopni riziková místa a situace mapovat, vyhodnocovat a přijímat odpovídající opatření. Proto vidím jako důle-

Co je smyslem nového konceptu „Tvoje cesta“?

Jak jsem zmínil v předchozí odpovědi, chceme probudit v lidech pocit zodpo-

měla smysl a fungovala jak má, bude stále co dělat. Prevence musí umět reagovat na aktuální dění na vývoj kriminality na potřeby společnosti. Neměla by vymýšlet vymyšlené,

CHCEME LIDEM NABÍDNOUT V RŮZNÝCH OBLASTECH NÁVODY, JAK SE NEVYSTAVOVAT RIZIKOVÝM SITUACÍM, JAK CHRÁNIT SVÉ BLÍZKÉ, SVÉ OSOBNÍ BEZPEČÍ ALE TŘEBA I SVŮJ MAJETEK.

vědnosti za vlastní bezpečí. Chceme lidem nabídnout v různých oblastech návody, jak se nevystavovat rizikovým situacím, jak chránit své blízké, své osobní bezpečí, ale třeba i svůj majetek. V tuto chvíli cílí nový koncept prevence do oblasti dopravy, primární protidrogové prevence a bezpečí v digitálním prostředí.

měla by efektivně a cíleně pracovat s osvědčenými metodami a postupy a být všude tam, kde je potřeba.

Martin

POVAŽUJI ZA VELMI DŮLEŽITÉ, ABY POLICISTÉ VNÍMALI, ŽE PREVENCE JE DŮLEŽITOU SOUČÁSTÍ KAŽDODENNÍHO VÝKONU SLUŽBY.

žité, aby byl preventista zastoupen na každém územním odboru. Tři hlavní priority jsme za uplynulý rok naplnili, do krajů jsme předali metodiky pro práci v oblasti digitální bezpečnosti, projekt pro dopravní výchovu a nástroj pro protidrogovou primární prevenci.

Ve funkci jste přes rok. Co se za tu dobu v oblasti prevence kriminality v policii změnilo?

Změny se týkaly především budování systému preventivních pracovišť. Na Policejním prezidiu vzniklo samostatné oddělení prevence a vznik samostatných pracovníků – preventistů, kteří nemají kumulované funkce společně s tiskovou prací a dalšími činnostmi, je cesta, kterou se dáváme také na úrovni krajů a územních odborů. Pro preventisty připravujeme koncept vzdělávání, který jim pomůže být právě těmi odborníky, které potřebujeme. Kromě toho jsme vytvořili nový koncept policejní prevence nazvaný „Tvoje cesta“, který má být v důsledku apelem na odpovědnost za vlastní bezpečí a který kopíruje tři prioritní oblasti.

Nový koncept prevence cílí na veřejnost, jak je vnímán samotnými policisty?

Je pravda, že doteď nebyla situace v policii k prevenci zcela příznivá. Policejní preventisté byli vnímáni často jako někdo, kdo si chodí hrát s dětmi do školek. Tak to ale není a být ani nemůže. Považuji za velmi důležité, aby policisté vnímali, že prevence je důležitou součástí každodenního výkonu služby, a že preventista by měl být jakýmsi koordinačním nástrojem pro komunikaci s orgány státní správy, samosprávy a dalšími subjekty. Po dvaceti letech budování systému policejní prevence je už opravdu na čase, aby se pohled na prevenci, její roli a důležitost změnil.

Chystáte teď v oblasti prevence nějaké další kroky?

Rozhodně je před námi ještě dlouhá cesta v osvětě vně i dovnitř policie. Musíme stabilizovat síť preventistů a uvést všechny naše vize do praxe. Samozřejmě budeme dále pracovat na konceptu „Tvoje cesta“ a připravujeme také preventivní kampaně se zaměřením na seniory, drogy za volantem nebo zabezpečení majetku. Jisté je, že v oblasti prevence, pokud chceme, aby

BRIG. GEN. MGR. JAN ŠVEJDAR

foto: policie.cz

Narozen v listopadu roku 1967.

U policie působí od roku 1987 – zpočátku na severu Čech, později přechodně v Praze (ředitel Úřadu služby kriminální policie a vyšetřování).

Na Univerzitě Hradec Králové vystudoval sociální pedagogiku.

Policejním prezidentem je od prosince 2018.

KDE HLEDAT DALŠÍ NÁMĚTY?

Celorepublikový certifikovaný projekt zaměřený na prevenci, vzdělávání, výzkum, intervenci a osvětu spojenou s rizikovým chováním na internetu.

WWW.E-BEZPECI.CZ

ESPERO SKORO JAKO NOVÉ

Na pomezí Jizerských hor a Krkonoš v obci Rejdice vlastní Pionýr horskou chatu s názvem Espero. Tuto nemovitost získal spolek před lety z Fondu dětí a mládeže. V letošním roce došlo díky dotaci z MŠMT k její částečné rekonstrukci. Spolek Pionýr se na rekonstrukci také finančně podílel.

V březnu stavební firma Brex odstranila celé podkroví a vystavěla nové. Vznikly tak nové pokoje i sociální zařízení – odděleně pro chlapce i dívky. V nejvyšší části podkroví vznikl prostor využitelný k přespání, nebo jako herna. V objektu dále došlo k výměně kotle na tuhá paliva a výstavbě nového komínového tělesa, čímž se zvýší komfort ubytovaných. V současné době prochází objekt procesem kolaudace, ale od konce září bude chata opět v provozu a připravená na návštěvníky.

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Parkování je možné přímo u objektu a před chatou je autobusová zastávka.

V blízkosti jsou lyžařské vleky (Paseky nad Jizerou, Rejdice...), běžecké stopy, cyklostezky, rozhledny Hvězda a Štěpánka.

Chata je v provozu celoročně. V objektu je možnost vlastního vaření ve vybavené kuchyni, nebo po dohodě s paní správcovou lze zabezpečit stravu dle přání ubytovaných. K dispozici jsou lůžka s povlečením v pokojích několika velikostí. Kapacita chaty je zhruba 30 míst.

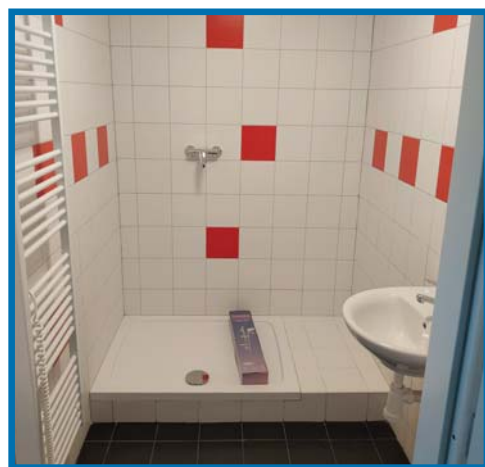
Více informací a fotografií naleznete na webu Pionýra v sekci nemovitosti. (nemovitosti.pionyr.cz) Tady najdete i objednávkový formulář a kalendář obsazenosti. Do budoucna je v plánu oprava fasády, rekonstrukce pokojů ve spodním patře, ale i sálu/jídelny.

PŘED

PO

I V TISÉ A NA ŽUMBERKU SE BLÍŽÍME K CÍLI

Kromě Espera v současné chvíli finišujeme také na dokončení nemovitostí na Tisé i na Žumberku. Žumberk má hotové všechny stavební práce a firma objekt připravuje ke kolaudaci a předání. Zprovoznění objektu je plánované na konec října roku 2020. Na Tisé firma dokončuje fasádu, uvnitř běží truhlářské práce a instalace sanity. Kompletní dokončení je plánované na začátek listopadu.

ŽUMBERK

TISÁ

PALEC NAHORU!

Na letním táboře Kamenec došlo k požáru sušárny na prádlo. Táborníci ale v ešusech nanosili na vzdálenost 300 metrů dost vody, aby oheň uhasili a zabránili tak např. i požáru lesa. Přivolaní hasiči je vlastně už jen pochválili, jak vše dobře zvládli.

Pionýrská skupina Směr přistoupila ke koronavirovým opatřením opravdu novátorsky. Díky sponzorskému daru tatínka jednoho z účastníků zahalili mezi běhy tábora celou základnu do dezinfekční mlhy, která nedala virům žádnou šanci.

V 48. PTO Severka se vedoucí snaží dětem ukázat, že ovoce a zelenina nejsou zadarmo. Musí se zalévat a plet, ale poté nás odmění sladkou úrodou. Třeba jako jahody, které už na svém oddílovém záhonku sklídili.

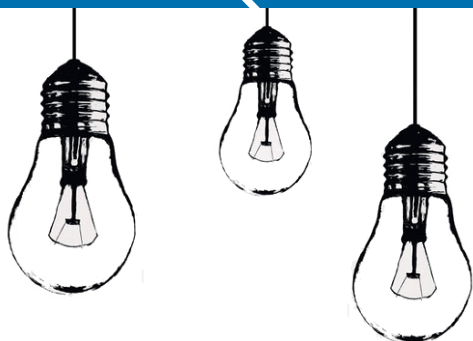

Veliký palec nahoru si zaslouží také všichni, kdo letos i přes obavy z epidemie a s ní spojených opatření zvládli letní tábory anebo se třeba zapojili do akce KOPR. Díky!

KE KAFI

POTRAPTE MOZKOVNY

Jsou dvě místnosti a mezi nimi jsou zavřené neprůhledné dveře. V první místnosti jsou tři stejné vypínače, ve druhé místnosti od stropu visí tři stejné žárovky. Najděte způsob, jak přesně určit, který vypínač patří ke které žárovce, když do vedlejší místnosti můžete vstoupit jenom jednou.

VÍTE, CO TO JE?

VŠECHNO NEJLEPŠÍ

- 11. 9. slaví své 45. narozeniny **David Šalomoun** z PS T.O. Mešnice (KO Kraje Vysočina).
- 16. 9. slaví své 50. narozeniny **František Kováč** z PS des. St. Roubala Habartov (Plzeňská KOP).
- 23. 9. slaví své 45. narozeniny **David Švamberg** z PS Kaznějov (Plzeňská KOP).
- 27. 9. slaví své 40. narozeniny **Jan Kačer** ze 14. TSP Zeměpisná společnost „Po cestách vlasti“ (Jihomoravská KOP).
- 29. 9. slaví své 45. narozeniny **Marek Kulich** z PS Dobruška (Královéhradecká KO).

BLAHOPŘEJEME!

**POŠLETE SPRÁVNÉ ODPOVĚDI NA
MOZAIKA@PIONYR.CZ
A ZÍSKÁTE DÁREK Z E-MOŠKY.**

OHÁKNI SE DO NOVÉHO!

VLAŠTOVKY

DÁMSKÁ I PÁNSKÁ VARIANTA
OBĚ VE VELIKOSTECH S, M, L, XL, XXL

PAMPELIŠKA

JEN DÁMSKÁ VARIANTA
VELIKOSTI S, M, L, XL, XXL

OBJEDNÁVEJTE NA [E-MOSKA.PIONYR.CZ](https://e-moska.pionyr.cz)